

Förslag till disposition av Riksbankens vinst för räkenskapsåret 2013 samt riksbanksfullmäktiges verksamhetsberättelse 2013

Sammanfattning

Enligt 10 kap. 3 § lagen (1988:1385) om Sveriges riksbank ska riksbanksfullmäktige lämna förslag till riksdagen och Riksrevisionen om dispositionen av Riksbankens vinst.

Fullmäktige tillämpar sedan flera år en beräkningsprincip som i korthet innebär att 80 procent av Riksbankens genomsnittliga resultat för de senaste fem åren ska levereras in till statskassan. Resultatet beräknas exklusive valutakurs- och guldvärdeeffekter, men inklusive de prisseffekter som redovisas på värderegleringskontot i balansräkningen. För 2013 föreslår fullmäktige därmed en inleverans om 3 300 miljoner kronor.

Fullmäktiges verksamhetsberättelse för 2013 redovisar övergripande vilka ärenden som har behandlats vid fullmäktiges sammanträden (14 tillfällen) under året och vilken information som fullmäktige har fått vid sammanträdena. Verksamhetsberättelsen anger även hur fullmäktige har bedrivit sin kontrollerande funktion.

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	1
Innehållsförteckning.....	2
Förslag till riksdagsbeslut.....	3
Förslag till vinstdisposition för 2013	4
Fullmäktiges verksamhetsberättelse	6
<i>Bilaga</i>	
Beräkning av Riksbankens vinstdisposition 2013	11

Förslag till riksdagsbeslut

Fullmäktige föreslår att riksdagen fastställer förslaget till disposition av Riksbankens vinst för räkenskapsåret 2013.

Resultatet för 2013 före bokslutsdispositioner uppgår till –2 011 miljoner kronor, och fullmäktige föreslår att det

– till statskassan levereras in	3 300 miljoner kronor
– från Riksbankens dispositionsfond förs	–3 063 miljoner kronor
– från Riksbankens resultatutjämningsfond förs	–2 248 miljoner kronor.

Fullmäktige föreslår även att inleveransen sker senast en vecka efter riksdagens beslut, lämpligen i samband med att Riksbanken genomför den veckovisa öppna marknadsoperationen.

Stockholm den 7 februari 2014

På fullmäktiges vägnar

JOHAN GERNANDT

/Maria Svalfors

Johan Gernandt (ordförande), Peter Egardt, Sonia Karlsson, Bertil Kjellberg, Anders Karlsson, Gun Hellsvik, Lena Sommestad, Allan Widman, Peter Eriksson, Roger Tiefensee och Tommy Waidelich har deltagit i beslutet.

Eva Julin och Henrik Gardholm har varit föredragande.

Förslag till vinstdisposition för 2013

Riksdagen godkände i anslutning till sin behandling av Riksbankens förvaltning för 2012 (bet. 2012/13:FiU23) att vinstdispositionen för 2012 baserades på 1988 års vinstutdelningsprincip med de kompletteringar av principen som har genomförts sedan dess, vilket också var fullmäktiges förslag. Principen innebär i korthet att 80 procent av de fem senaste årens genomsnittliga resultat, exklusive valutakurs- och guldvärdeeffekter men inklusive de priseffekter som redovisas på värderingskontot i balansräkningen, ska levereras in till statskassan. Valutakurs- och guldvärdeeffekterna samt i normalfallet 10 procent av det justerade genomsnittliga resultatet ska föras till eller från dispositionsfonden. Det belopp som återstår efter detta förs till eller från resultatutjämningsfonden. För 2013 tillämpar fullmäktige samma beräkningsgrund.

Fullmäktige har i enlighet med 10 kap. 3 § lagen (1988:1385) om Sveriges riksbank fått en redovisning för räkenskapsåret 2013 från direktionen. Fullmäktige konstaterar att Riksbanken med tillämpning av de nuvarande redovisningsprinciperna redovisar en förlust för 2013 på 2 011 miljoner kronor. I enlighet med 1988 års vinstutdelningsprincip och de kompletteringar av principen som har genomförts sedan dess görs följande justeringar av det redovisade resultatet vid beräkning av det inleveransgrundande resultatet:

- Det redovisade resultatet har påverkats negativt av en valutakursförlust om 3 063 miljoner kronor. I enlighet med vinstutdelningsprincipen exkluderas denna förlust vid beräkningen av det inleveransgrundande resultatet.
- Det redovisade resultatet har inte påverkats av någon guldvärdeeffekt och därför görs ingen justering för guldvärdeeffekt.
- En pridförlust om 4 444 miljoner kronor har bokförts på värderingskontot i balansräkningen till följd av de redovisningsprinciper som till viss del ändrades 2004. Fullmäktige har inkluderat denna förlust vid vinstdispositionsberäkningen i enlighet med vinstutdelningsprincipen.

Fullmäktige föreslår enligt redovisningen nedan en inleverans till statskassan om 3 300 miljoner kronor.

Valutakursförlusten förs från dispositionsfonden. Eftersom den föreslagna inleveransen och återföringen från dispositionsfonden är högre än årets redovisade resultat föreslår fullmäktige att resterande –2 248 miljoner kronor förs från resultatutjämningsfonden. I enlighet med vinstutdelningsprincipen föreslås ingen avsättning till dispositionsfonden motsvarande 10 procent av det genomsnittliga resultatet eftersom årets resultat är negativt. Beräkningsunderlaget för vinstdispositionsförslaget framgår av bilagan.

Riksrevisionen har i samband med den årliga granskningen av Riksbankens årsredovisning också granskat vinstdispositionsförslaget. Riksrevisionen har inte haft något att invända mot detta.

Resultatet för 2013 före bokslutsdispositioner uppgår till –2 011 miljoner kronor, och fullmäktige beslutade den 7 februari 2014 att lämna följande förslag till disposition av Riksbankens vinst:

- Till statskassan levereras in 3 300 miljoner kronor
- Från Riksbankens dispositionsfond förs –3 063 miljoner kronor
- Från Riksbankens resultatutjämningsfond förs –2 248 miljoner kronor.

Fullmäktige föreslår även att inleveransen sker senast en vecka efter riksdagens beslut, lämpligen i samband med Riksbankens genomförande av den veckovisa öppna marknadsoperationen.

Fullmäktiges verksamhetsberättelse

Riksbanksfullmäktige har elva ledamöter och lika många suppleanter. Ledamöterna utses av riksdagen efter allmänna val för en mandatperiod på fyra år. Fullmäktige väljer sedan inom sig ordförande och vice ordförande.

Fullmäktige består sedan den 19 oktober 2010 av Johan Gernandt (ordförande), Sven-Erik Österberg (sedan den 31 maj 2011, vice ordförande sedan den 22 juni 2011), Peter Egardt, Sonia Karlsson, Bertil Kjellberg, Anders Karlsson, Gun Hellsvik, Lena Sommestad, Allan Widman, Peter Eriksson och Roger Tiefensee (sedan den 14 oktober 2011). Suppleanter är Hans Birger Ekström, Tommy Waidelich (sedan den 23 mars 2012), Ulf Sjösten, Ann-Kristine Johansson, Chris Heister, Bosse Ringholm, Per Landgren (sedan den 25 augusti 2011), Catharina Bråkenhielm, Christer Nylander, Agneta Börjesson (sedan den 16 december 2011) och Håkan Larsson.

Fullmäktiges uppgifter

Fullmäktige har till uppgift att följa och kontrollera hur Riksbanken bedriver sin verksamhet och hur direktionsledamöterna leder verksamheten. Fullmäktige utövar sin kontroll bland annat genom att fullmäktiges ordförande och vice ordförande närvarar vid direktionsens sammanträden. Ordföranden och vice ordföranden har också rätt att yttra sig under direktionsens sammanträden men de har inte förslags- och rösträtt. Fullmäktige har även en revisionsfunktion vars arbete utförs av en extern revisionsbyrå under ledning av en auktoriserad revisor.

Fullmäktige utser ledamöterna i Riksbankens direktion och beslutar om deras löne- och anställningsvillkor. Fullmäktige fastställer också Riksbankens arbetsordning och beslutar om utformningen av sedlar och mynt.

Vidare lämnar fullmäktige förslag till riksdagen om hur Riksbankens resultat ska disponeras samt yttrar sig till riksdagen i frågan om direktionsledamöternas ansvarsfrihet. Av yttrandet framgår fullmäktiges bedömning av direktionsledamöternas sätt att utföra sitt arbete.

Fullmäktige lämnar också remissyttranden inom sitt verksamhetsområde. Direktionen samråder även med fullmäktige om förslag till riksdagen och regeringen som avser ändringar i författningar eller andra åtgärder från statens sida.

Ordföranden och vice ordföranden lämnar en redovisning om fullmäktiges arbete inför riksdagens finansutskott. Detta sker vanligtvis två gånger om året.

Fullmäktiges verksamhet 2013

Under året sammanträdde fullmäktige vid 14 tillfällen.

Fullmäktige beslutade under året om direktionsledamöternas anställningsvillkor och tog även ställning till deras sidouppdrag.

Nya ledamöter i direktionen

Fullmäktige beslutade vid ett sammanträde i maj att tillsätta Cecilia Skingsley och Martin Flodén som vice riksbankschefer med en mandatperiod på sex respektive fem år från den 22 maj 2013. Beslut om löner och övriga villkor togs vid samma sammanträde. Besluten hade föregåtts av en utfrågning inom fullmäktige av de nominerade personerna.

Skrivelser till riksdagen

Direktionen har under året samrått med fullmäktige om en framställning till riksdagen om Internationella valutafondens (IMF) finansieringslösning till förmån för låginkomstländer.

Remissyttranden

Fullmäktige och direktionen lämnade i juni ett gemensamt yttrande över betänkandet Att förebygga och hantera finansiella kriser (SOU 2013:6). De socialdemokratiska ledamöterna i fullmäktige antecknade vid detta tillfälle till protokollet att de ansåg att fullmäktige inte skulle lämna något yttrande.

Fullmäktige och direktionen lämnade dessutom i juni var sitt yttrande över betänkandet Riksbankens finansiella oberoende och balansräkning (SOU 2013:9). De punkter där fullmäktiges syn skiljer sig från direktionens avser främst det egna kapitalets och valutareservens storlek. Fullmäktige ansåg i sitt yttrande att det redan från början bör fastställas ett målsatt kapital i lagstiftningen, att fullmäktige ska kunna besluta om vinstutdelning och kapitalöverföring utan direktionens medgivande så länge en sådan utbetalning inte inkräktar på det målsatta kapitalet samt att fullmäktige i brådskande situationer, där det inte går att vänta på beslut av riksdagen, i samråd med direktionen ska kunna medge en höjning av det egna kapitalet. När det gäller valutareservens storlek ansåg fullmäktige att ett beslut om en höjning eller sänkning ska fattas i samråd med fullmäktige.

Arbete med utformningen av sedlar och mynt

Fyra ledamöter i fullmäktige och fyra utomstående experter bildar Beredningsgruppen för utformning av sedlar och mynt. Gruppen leds av fullmäktigeledamoten Peter Egardt. De övriga ledamöterna från fullmäktige har under året varit Allan Widman, Sonia Karlsson och Anders Karlsson. Experterna i gruppen är statsheraldikern, chefen för Kungl. Myntkabinettet samt en företrädare för Nationalmuseum och en för Konstakademien. Gruppens uppdrag

är att bereda frågor om grafisk och konstnärlig utformning av sedlar och mynt.

Vid fyra tillfällen under året fattade fullmäktige beslut i frågor om utformningen av den nya sedel- och myntserien. I mars fattade fullmäktige dessutom beslut om utformningen av en specialpräglad 1-krona med anledning av kungens 40-årsjubileum som statschef 2013. Fullmäktige fick under året också löpande information om det fortsatta arbetet med den nya svenska sedel- och myntserien liksom om indragningen av de gamla 50- och 1 000-kronorssedlarna utan folieband. Mer information om detta finns i rutan Ny sedel- och myntserie.

Ny sedel- och myntserie

Sedlar

Arbetet med den nya sedel- och myntserien har fortsatt under 2013. Vid sitt sammanträde i mars beslutade fullmäktige om de texter som ska utgöra underlag för mini- och mikrotexter på de nya svenska sedlarna.

Vid fullmäktiges sammanträde i april beslutades om utformningen av 50- och 200-kronorssedlarna. Vid novembersammanträdet beslutades om utformningen av 20- och 1 000-kronorssedlarna och slutligen vid decembersammanträdet om utformningen av 100- och 500-kronorssedlarna.

Vid sitt sammanträde den 20 december beslutade fullmäktige också om föreskrifter för den nya sedelserien.

Vissa äldre sedlar försvinner

Efter beslutet i maj 2012 har fullmäktige löpande fått information om Riksbankens kampanj för indragning av den äldre versionen av 50- och 1 000-kronorssedlarna med anledning av att dessa upphör att vara lagliga betalningsmedel vid utgången av 2013.

Riksbankens Jubileumsfond

Fullmäktige beslutade vid sitt sammanträde i augusti att föreslå för riksdagens valberedning att Hans Mertzig skulle utses som ledamot i styrelsen för Stiftelsen Riksbankens Jubileumsfond för den återstående mandatperioden för Sarah McPhee, som av sagt sig sitt uppdrag. Riksdagen beslutade den 26 september i enlighet med fullmäktiges förslag.

Uppföljning av direktionens arbete

En del av fullmäktiges kontroll utövades genom att fullmäktiges ordförande och vice ordförande följde direktionens arbete under året. De utnyttjade bland annat sin rätt att delta i direktionens sammanträden liksom i en del informella möten.

Direktionens ledamöter deltog normalt i fullmäktiges sammanträden och lämnade då regelbundna redogörelser för viktigare beslut och händelser i Riksbankens verksamhet. De redogjorde exempelvis för den aktuella penningpolitiken och arbetet med att övervaka stabiliteten i det finansiella systemet. De informerade också om läget på de finansiella marknaderna, i såväl Sverige och Europa som globalt.

Vidare fick fullmäktige löpande information om budgeten och verksamhetsplanen, om uppföljningen av finansiella och operativa risker samt resultatet i kapitalförvaltningen, om utfallet i övrigt av verksamheten och om internrevisionens verksamhet. Fullmäktige fick även information om det fortsatta arbetet med att utkontraktera delar av Riksbankens IT-verksamhet.

Fullmäktige fick dessutom information om de remissyttranden som direktionen beslutade om under året.

Direktionen informerade löpande om viktiga internationella möten och om viktiga diskussioner inom olika internationella organ. Fullmäktige fick också fördjupad information om en del av de internationella uppdrag som riksbankschefen Stefan Ingves har. Vidare fick fullmäktige löpande information om Riksbankens åtaganden gentemot IMF.

Fullmäktige fick under hösten information om regeringens förslag kring makrotillsyn i Sverige och hur förslaget påverkar Riksbanken. Fullmäktige fick också information om nya regler för kapitaltäckning i ett brett perspektiv liksom om hur dessa påverkar svenska banker.

För att komplettera informationen vid sammanträdena bjöd direktionen vid ett par tillfällen in fullmäktige till frukostmöten för att ge direkt information efter de penningpolitiska beslut som inte låg i nära anslutning till fullmäktiges ordinarie sammanträden. Dessutom bjöds fullmäktige in till temaluncher med fördjupad information i olika aktuella verksamhetsfrågor i samband med flera sammanträden under året.

Fullmäktige fick under året löpande information om hur byggnationen av det nya kontanthanteringskontoret i Sigtuna kommun fortskred. Kontoret kommer enligt planerna att tas i drift i början av 2014.

Övrigt

I slutet av oktober gjorde fullmäktige tillsammans med några av direktionens ledamöter en studieresa till Washington och New York. Under fyra dagar gjordes besök hos Office of the Comptroller of the Currency, Freddie Mac, The Institute of International Finance, IMF, Department of the Treasury, Federal Reserve Bank Board of Governors samt Federal Deposit Insurance Corporation i Washington liksom Federal Reserve Bank och Norges Bank Investment Management i New York.

Syftet med studieresan var att fullmäktiges ledamöter skulle få fördjupad information om verksamheten vid dessa institutioner liksom om deras syn på strukturella och aktuella frågor inom den finansiella sektorn i USA och Europa. Diskussionerna präglades av den senaste tidens ekonomiska

utveckling i USA och Europa. Ett särskilt fokus riktades mot tillsynsfrågor då dessa är aktuella i både Sverige och USA.

Fullmäktiges granskning av Riksbankens verksamhet

Fullmäktige granskar Riksbankens verksamhet genom sin revisionsfunktion. KPMG AB innehar uppdraget för fullmäktiges räkning under perioden från och med den 1 april 2012 till och med den 31 mars 2014.

Fullmäktige fastställer årligen en revisionsplan för revisionsfunktionen. I enlighet med planen granskades under året Riksbankens förslag till vinstdisposition, utkontrakteringen av delar av IT-verksamheten och direktionsledamöternas tjänsteutövning. Dessutom gjordes en uppföljning av vidtagna åtgärder med anledning av tidigare iakttagelser.

Fullmäktige fick även information om Riksrevisionens årliga granskning av Riksbankens verksamhet, liksom om de åtgärder som Riksbanken har vidtagit med anledning av Riksrevisionens rapportering.

Riksrevisionen har åtagit sig att från och med granskningen av 2013 års verksamhet redovisa resultatet av sin granskning för fullmäktige dels inför och i samband med fullmäktiges beslut om förslag till vinstdisposition, dels när Riksrevisionen har överlämnat sin granskning till riksdagen.

Ingenting i uppföljningen av direktionsledamöternas arbete under 2013 ledde till att fullmäktige riktade någon anmärkning mot deras tjänsteutövning.

3 Beräkning av överföringen från Riksbankens resultatutjämningsfond

Från Riksbankens resultatutjämningsfond förs	
20 % av det genomsnittliga justerade resultatet	837
Prisförlust bokförd i balansräkningen	4 444
Avrundning inleverans	47
Justerat resultat minskat med genomsnittligt resultat	-7 576
Summa	-2 248